

Teoria literatury

1. Co to jest teoria literatury?

W. Tatarkiewicz: *Nauki nomologiczne i typologiczne*. W tegoż: *Skupienie i marzenie*, Kraków 1951.

R. Wellek: *Teoria, krytyka i historia literatury*. W tegoż: *Pojęcia i problemy nauki o literaturze*, Warszawa 1979.

R. Nycz: *Nicowanie teorii. Uwagi o poststrukturalizmie*. W tegoż: *Tekstowy świat*, Kraków 2000.

J. Culler: *Co to jest teoria*. W tegoż: *Teoria literatury*, Warszawa 1998.

J. Sławiński: *Problemy literaturoznawczej terminologii*. W tegoż: *Dzieło – język – tradycja*, Warszawa 1985.

2. Modele dzieła literackiego

•model warstwowy:

R. Ingarden: *Dwuwymiarowa budowa dzieła sztuki literackiej; Schematyczność dzieła literackiego; Dzieło literackie i jego konkretyzacje*. W: *Problemy teorii literatury*, t. I, Wrocław 1987.

R. Ingarden: *O dziele literackim* (fragm. dot. jakości metafizycznych, §§ 48-50), Warszawa 1984.

•model komunikacyjny:

A. Okopień-Sławińska: *Relacje osobowe w literackiej komunikacji*. W tejże: *Semantyka wypowiedzi poetyckiej*, Kraków 1998.

•model performatywny

R. Ohmann, *Literatura jako akt*. W: *Studia z teorii literatury*, t. II, Wrocław 1988.

3. Wartościowanie dzieła literackiego

J. Kreczmar: *O postawie oceniającej w badaniach literackich*, „Zagadnienia Literackie” 1946, z. 2.

E. D. Hirsch: *Uprzywilejowane kryteria wartościowania literatury*, „Pam. Lit.” 1985, z.

4. **Lub:** S. Sawicki: *Ku świadomej ocenie w badaniach literackich*. W: *O wartościowaniu w badaniach literackich*, Lublin 1986. Przedruk w tegoż: *Wartość – sacrum – Norwid*, Lublin 1994.

R. Handke: *Kategoria horyzontu oczekiwań odbiorcy a wartościowanie dzieł literackich*. W: *Problemy odbioru i odbiorcy*, Wrocław 1977.

S. Sawicki: *Problematyka aksjologiczna w badaniach literackich*. W: *Problematyka aksjologiczna w nauce o literaturze*, Lublin 1992. Przedruk w tegoż: *Wartość – sacrum – Norwid*, Lublin 1994.

A. Stoff: *Wartości sytuacyjne dzieła literackiego*. W: *Problematyka aksjologiczna w nauce o literaturze*, Lublin 1992.

W. Stróżewski, *Wartości estetyczne i nadestetyczne*. W: *O wartościowaniu w badaniach literackich*, Lublin 1986.

4. Problem znaczenia i teoria interpretacji dzieła literackiego

J. Sławiński: *Miejsce interpretacji*, „Teksty Drugie” 1995, nr 5. Przedruk w tegoż: *Próby teoretycznoliterackie*, Kraków 2000.

A. Tyszczyk: *Interpretacja, wartość, sens*. W: *Wartość i sens*, Lublin 2003.

W. Panas: *Z zagadnień interpretacji strukturalno-semiotycznej*. W tegoż: *W kręgu metody semiotycznej*, Lublin 1991.

K. Rosner: *Hermeneutyczny model obcowania z tekstem literackim*. W: *Problematyka aksjologiczna w nauce o literaturze*, Lublin 1992. Przedruk w: *Problemy teorii literatury*, t. IV, Wrocław 1998.

R. Rorty: *Kariera pragmatysty*. W: *Interpretacja i nadinterpretacja*, Kraków 1996. Oraz: U. Eco: *Replika*. W: *Interpretacja i nadinterpretacja*, Kraków 1996.

S. Fish: *Jak rozpoznać wiersz, gdy się go widzi*. W tegoż: *Interpretacja, retoryka, polityka*, Kraków 2002.

H. Markiewicz, *O falsyfikowaniu interpretacji literackich*. W: *Wiedza o literaturze i edukacja*, Warszawa 1996.

5. Literatura a rzeczywistość pozaliteracka

R. Ingarden: *O tzw. prawdzie w literaturze*. W tegoż: *Studia z estetyki*, t. I, Warszawa 1985.

K. Rosner: *Świat przedstawiony a funkcja poznawcza dzieła literackiego*. W: *Problemy teorii literatury*, t. II, Wrocław 1987.

J. Sławiński: *Myśli na temat: biografia pisarza jako jednostka procesu historycznoliterackiego*. W: *Biografia – geografia – kultura literacka*, Wrocław 1975.

J. Jedlicki: *Dzieje doświadczone i dzieje zaświadczone*. W: *Dzieło literackie jako źródło historyczne*, Warszawa 1978.

W. Stróżewski: *Literatura i filozofia*, „Ruch Lit.” 1995, z. 6.

Z. Łapiński: *»Ja piszę, ty malujesz«*. W: *Pogranicza i korespondencje sztuk*, Wrocław 1980. Lub: J. Bajda: *Poezja a sztuki piękne. Wprowadzenie*, Warszawa 2002.

A. Hejmej, *U jednej z granic literatury*, „Ruch Lit.” 1998, z. 2.

6. *Sacrum* w literaturze

S. Sawicki: *Sacrum w literaturze*. W tegoż: *Poetyka – interpretacja – sacrum*, Warszawa 1981. Przedruk w: *Problemy teorii literatury*, t. III, Wrocław 1988. Lub: S. Sawicki, *Metafizyczne, sakralne, religijne*. W: *Tkanina. Studia, szkice, interpretacje*, Katowice 2003.

J. Kaczorowski: *Literatura jako mistyka*. W: *Sacrum w literaturze*, Lublin 1983.

M. Jasińska-Wojtkowska: *Problemy identyfikacji religijności dzieła literackiego*. W: *Sacrum w literaturze*, Lublin 1983.

M. Maciejewski: *Literatura w świetle kerygmatu*. W tegoż: *Ażeby ciało powróciło w słowo*, Lublin 1991.

7. Proces historycznoliteracki

J. Sławiński: *Synchronia i diachronia w procesie historycznoliterackim*, w tegoż: *Dzieło - język - tradycja*, Warszawa 1974.

J. Sławiński, *Odbiór i odbiorca w procesie historycznoliterackim*, „Teksty” 1981, nr 3.

J. Tynianow: *O ewolucji literackiej*. W tegoż: *Fakt literacki*, Warszawa 1978. Przedruk w: *Teoria badań literackich za granicą*, t. II, cz. III.

8. Czym jest literatura (poezja)?

J. Sławiński: *Wokół teorii języka poetyckiego*. W tegoż: *Dzieło – język – tradycja*.

S. Sawicki: *Czym jest poezja?*, „Ethos” 1989, nr 4.

S. Freud: *Pisarz a fantazjowanie*. W: *Teoria badań literackich za granicą*, t. II, cz. I, Kraków 1974.

N. N. Holland: *Interpretacja literacka a trzy fazy psychoanalizy*, „Pam. Lit.” 1981, z.4

E. Fiała: *Modele freudowskiej metody badania dzieła literackiego. Uwagi końcowe*, Lublin 1991.

C. G. Jung: *Psychologia i twórczość*. W: *Teoria badań literackich za granicą*, t. II, cz. I, Kraków 1974.

M. Heidegger: *Hölderlin i istota poezji*. W: *Teoria badań literackich za granicą*, t. II, cz. II, Kraków 1981.

N. Frye, *Mit, fikcja, mit, przemieszczenie*. W: *Studia z teorii literatury*, t. I, Wrocław 1977.